

PITANJA S POVODOM

ANDREJ
PLENKVIĆ,
ZASTUPNIK U
EUROPARLAMENTU,
KOMENTIRA
DOGAĐAJE U REGIJI

Socijalni bunt nije jedini razlog prosvjeda u BiH!

PIŠE HRVOJE PRNJAK

Andrej Plenković, zastupnik HDZ-a u Europskom parlamentu, ujedno je i član Izaslanstva Europskog parlamenta za Jugoistočnu Europu, te stoga i "kvalificiran" sugovornik za razgovor o situaciji u BiH.

Ukidanje kantona jedan je od zahtjeva prosvjednika u BiH, što je opet otvorilo prostor za kalkulacije o pokušajima redefiniranja "daytonskog" okvira uređenja te države?

– Daytonski sporazum potpisan u Parizu u prosincu 1995. nastao je u okolnostima okončanja rata, uz sna-

Pokušaji provokacija koji su se dogodili u Mostaru od strane organiziranih skupina mogli su rezultirati i međunacionalnim sukobom da predstavnici Hrvata nisu reagirali vrlo zrelo i suzdržano

žan angažman međunarodne zajednice predvođene američkom diplomacijom. Tad je u Aneksu 4 definiran Ustav BiH prema formuli jedna država, dva entiteta, tri naroda, ali se ne smije zaboraviti da je tome prethodio Washingtonski sporazum kojim je postignut dogovor o Federaciji Hrvata i Bošnjaka. U međuvremenu, svjedočili smo nizu naizgled minornih ustavnih reformi koje su vodile u smjeru veće centralizacije, a istodobno poruke koje dolaze iz Republike Srpske kontinuirano dovode u pitanje opstojnost BiH. U takvim okolnostima sasvim je jasno kako je za položaj Hrvata kao konstitutivnog naroda važno legitimno i učinkovito funkcioniranje Federacije Bosne i Hercegovine, uz ključnu ulogu županija u okviru kojih ostvaruju realnu participaciju u vlasti, zaštitu svojih interesa te kulturnog i jezičnog identiteta. Smatram kako treba voditi računa da je međunarodna za-

jednica i dalje vrlo aktivna i prisutna u BiH (Inzko, Sorensen, EUFOR), a da su članice Quinte i Kontaktne skupine angažirane kroz Upravljački odbor Vijeća za provedbu mira. Susjedne i druge države u regiji, a posebno Hrvatska kao potpisnica mirovnog sporazuma, u ovoj su krizi pokazale aktivizam i konstruktivan pristup. Mislim da međunarodni partneri u suradnji s političkim čelnicima u BiH trebaju posredovati u cilju postizanja dogovora o ustavnim reformama. Takav dogovor trebao bi se temeljiti na načelima decentralizacije i ravnopravnosti.

Prosvjeduju Bošnjaci

Kako komentirate to što se val prosvjeda nije proširio u područja s dominantnim hrvatskim, odnosno srpskim stanovništvom?

– Loša gospodarska i socijalna situacija koju karakterizira velik broj nezaposlenih (550.000), nedostatak perspekti-

ve i socijalna isključenost glavni su razlozi socijalnog bunta u bošnjačkom dijelu Federacije. S obzirom na opću političku i gospodarsku situaciju, kao i međunacionalne odnose, nije me iznenadila činjenica da se prosvjedi nisu proširili na dijelove BiH gdje dominantno žive Hrvati i Srbi. Međutim, pokušaji provokacija koji su se dogodili u Mostaru od strane organiziranih skupina mogli su rezultirati i međunacionalnim sukobom da predstavnici Hrvata nisu reagirali vrlo zrelo i suzdržano, te im odajem priznanje. Stav je HDZ-a da je potrebno smiriti situaciju i osigurati normalno funkcioniranje pravnog poretka, te u tom smislu vodimo dijalog s HDZ-om u BiH i drugim partnerima. U utorak je na Odboru za vanjske poslove Europskog parlamenta održana razmjena mišljenja s visokom predstavnicom Catherine Ashton o situaciji u BiH. Tada sam skrenuo po-

zornost europskim kolegama da se pažljivo i dubinski analiziraju nemiri koji su u određenim aspektima pokazali i šire naznake od socijalne frakture u BiH. U tom kontekstu gospođa Ashton je kazala da s osobitom pozornošću prati zbivanja u Mostaru.

Je li realno očekivati da bi BiH zbog aktualnih socijalnih nemira mogla od Bruxellesa dobiti poseban status u smislu brzine pristupanja eurointegracijama?

– Kao zastupnik u Europskom parlamentu više sam puta izjavio da se mora učiniti sve kako bi se izbjegla povijesna nepravda da BiH bude posljednji vagon u vlaku jugoistoka Europe na putu prema Europskoj uniji. Naime, nije dobro da je prošlo 22 godine od priznanja Bosne i Hercegovine, a da još nije stupio na snagu Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između EU-a i BiH. Do sada se pokazalo da politika uvjetovanosti EU-a u vezi s postizanjem dogovora o provedbi presude Sejdić-Finci prije idućih izbora nije urodila plodom, kao ni suspenzija gotovo pola financijske omotnice Instrumenta pretprijetne pomoći.